

ผลการวิเคราะห์เชิงประจักษ์

การวิเคราะห์ในบทนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็นการวิเคราะห์ดัชนีค่าเงินบาทที่ปรับด้วยราคา ส่วนที่สอง เป็นการวิเคราะห์ผลการประเมินค่าแบบจำลองการค้าที่มีการถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วยวิธีต่าง ๆ และส่วนที่สาม วิเคราะห์ผลกระทบของการถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนที่มีต่อเป้าหมายดุลการค้า

5.1 การวิเคราะห์ดัชนีค่าเงินบาทที่ปรับด้วยราคา (Real Effective Exchange Rate for Baht)

การปรับดัชนีค่าเงินบาท (Nominal Effective Exchange Rate for Baht) ด้วย PPP (Purchasing Power Parity) เพื่อให้ได้ดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง หรือดัชนีที่ปรับด้วยราคา (Effective Exchange Rate Adjusted for Price) จะประกอบไปด้วยดัชนีต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. ดัชนีราคาผู้บริโภคในต่างประเทศ (PF) แยกเป็นดัชนีราคาที่ถ่วงน้ำหนักด้วย Export (PFX), Import (PFM), Total trade (PFT), Elasticity (PFW) และ Basket (PFB)
2. ดัชนีราคาผู้บริโภคของไทย (PH)
3. ดัชนีราคาเปรียบเทียบระหว่างต่างประเทศกับไทย (RP) แยกเป็นดัชนีต่าง ๆ ดังนี้

$$RPX = PFX/PH$$

$$RPM = PFM/PH$$

$$RPT = PFT/PH$$

$$RPW = PFW/PH$$

$$RPB = PFB/PH$$

ขณะที่ $Real\ Effective\ Exchange\ Rate\ (REER) = EERI/ RP$

โดยที่ $EERI =$ ดัชนีค่าเงินบาท (Indirect Quotation)

$RP =$ ดัชนีราคาเปรียบเทียบระหว่างระดับราคา
ต่างประเทศกับราคาในประเทศ

ดังนั้น REERIX, REERIM, REERIT, REERIW และ REERIB ก็คือดัชนีค่าเงินบาทที่ปรับด้วยราคา ซึ่งคำนวณจาก EERIX/RPX, EERIM/RPM, EERIT/RPT, EERIW/RPW และ EERIB/RPB ดัชนีที่คำนวณได้จะมีค่าเท่ากับ 100 ณ ปีฐาน ซึ่งแสดงถึงระดับค่าเงินบาทที่เหมาะสมหากดัชนีค่าเงินบาทเคลื่อนไหวในทิศทางและอัตราเดียวกับระดับราคาเปรียบเทียบ ดัชนีค่าเงินบาทที่ปรับด้วยราคาจะยังคงมีค่าเท่ากับ 100 ซึ่งแสดงว่าค่าเงินบาทยังไม่เปลี่ยนแปลงไปจากปีฐาน หากดัชนีที่ปรับแล้วมีแนวโน้มสูงขึ้น แสดงว่าค่าเงินบาทได้เพิ่มขึ้นมากกว่าที่ควรจะเป็นตามแนว PPP หรือ ค่าเงินบาทสูงเกินไป (Overvalued) และในทางตรงกันข้ามหากดัชนีที่ปรับแล้วมีแนวโน้มลดลง แสดงว่าค่าเงินบาทได้ลดลงมากกว่าที่ควรจะเป็นหรือค่าเงินบาทต่ำเกินไป (Undervalued)

การพิจารณาถึงดัชนีค่าเงินบาทที่ปรับด้วยราคาเพื่อวิเคราะห์ว่า ค่าเงินบาทในแต่ละช่วงเวลาว่าเหมาะสมหรือไม่อย่างไรนั้น เป็นการอธิบายการเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทที่แท้จริงซึ่งประกอบด้วยตัวแปร REERIX, REERIM และ REERIT ส่วนตัวแปร REERIW และ REERIB ใช้วัดดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง คำนวณจากการถ่วงน้ำหนักด้วยความยืดหยุ่นทางการค้า และการถ่วงน้ำหนักด้วยตะกร้าเงิน ดังนั้น ค่าเงินบาทที่แท้จริงอาจแตกต่างไปจากผลการตีความตามแนว Purchasing Power Parity นี้ก็ได้ เพราะในความเป็นจริงอาจมีปัจจัยอื่น ๆ นอกเหนือจากระดับราคาเปรียบเทียบระหว่างประเทศ ความยืดหยุ่นทางการค้า และการถ่วงด้วยตะกร้าเงิน ซึ่งมีความสำคัญในการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนได้ เช่น การกีดกันทางการค้า ระบบภาษี อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ค่าเงินบาทที่เหมาะสม ตามแนว PPP ก็เป็นวิธีที่ง่ายและได้ใช้กันอย่างแพร่หลาย

จากรูปที่ 5.1 แสดงดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง 5 ชนิดด้วยกันคือ

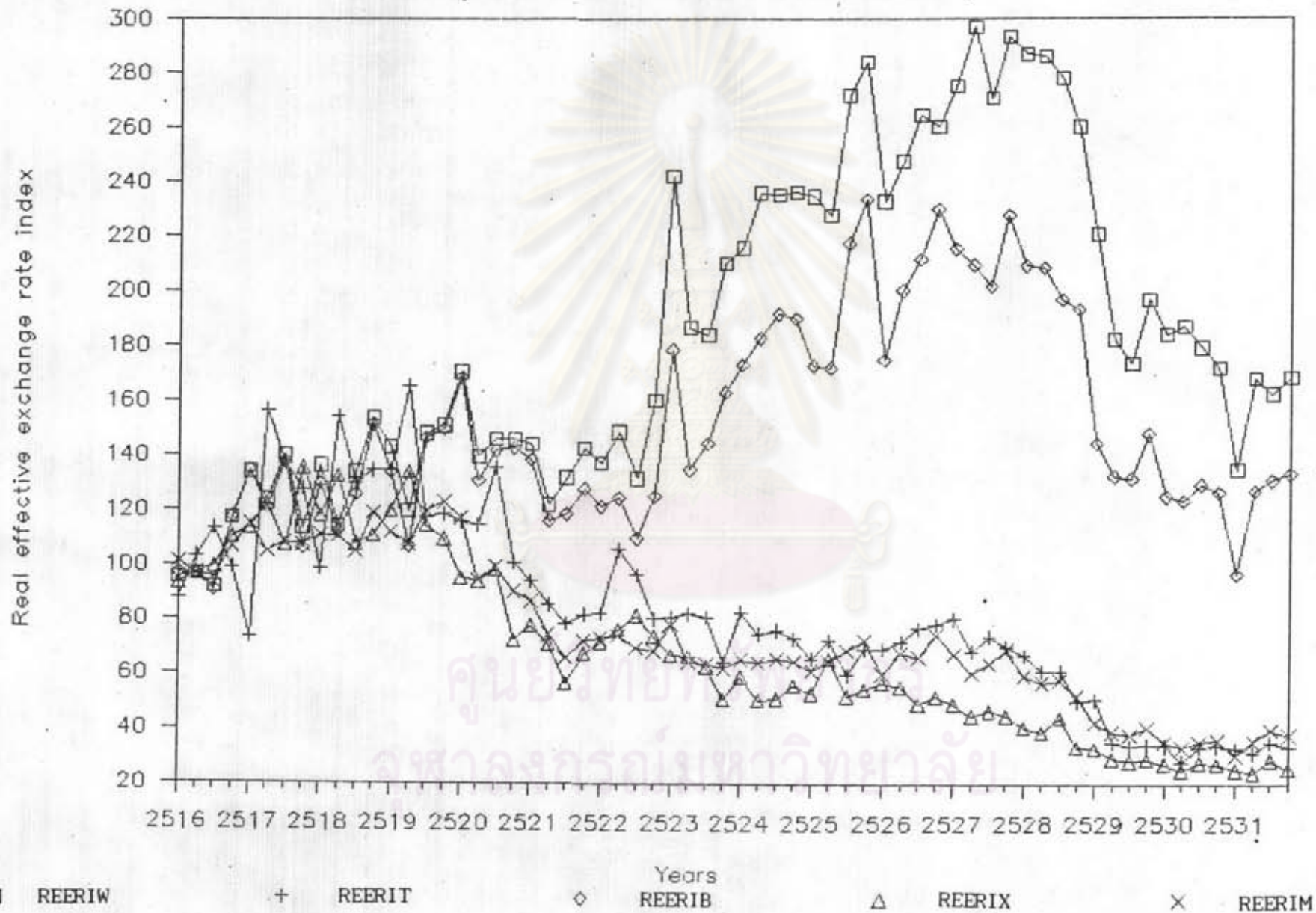
- ดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริงถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าการส่งออก (REERIX)
- ดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริงถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าการนำเข้า (REERIM)
- ดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริงถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าการค้ารวม (REERIT)
- ดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริงถ่วงน้ำหนักด้วยความยืดหยุ่นทางการค้า (REERIW)
- ดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริงถ่วงน้ำหนักด้วยตะกร้าเงิน (REERIB)

ความเคลื่อนไหวของดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ที่สอดคล้องกันโดยกลุ่มแรกประกอบด้วย REERIX REERIM และ REERIT เมื่อใช้ REERIM เป็นตัวแทน จากรูปที่ 5.2 พิจารณาแนวโน้มค่าเงินบาทได้ดังนี้

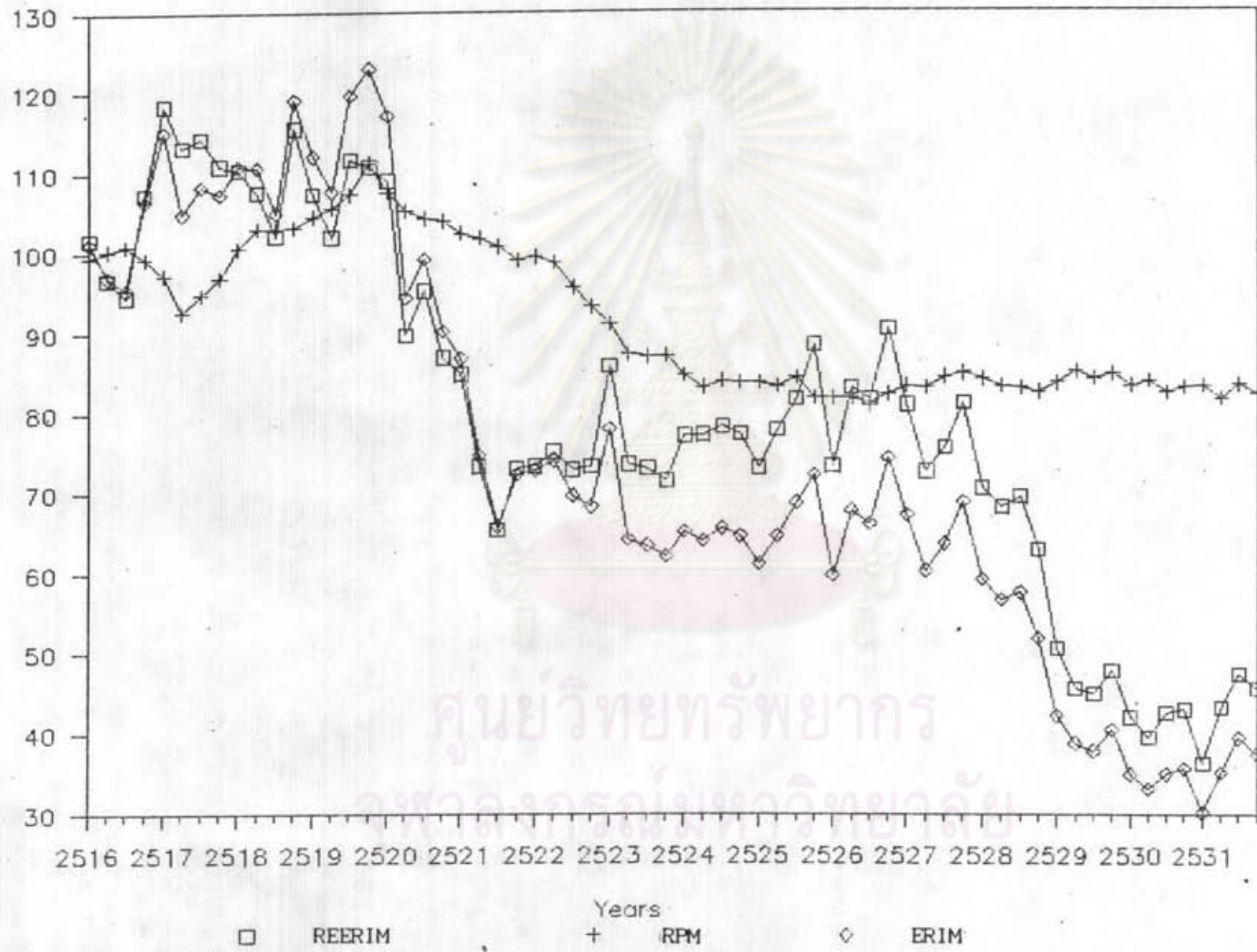
ระยะที่ 1 (ปี 2516 - 2520) เป็นระยะที่ดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริงจะมีค่าสูงกว่า 100

รูปที่ 5.1 ดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริงถ่วงน้ำหนักด้วยวิธีต่าง ๆ

รูปที่ 5.2 แสดงดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริงถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วยมูลค่าการนำเข้า

โดยตลอด ซึ่งแสดงว่าค่าเงินบาทในระยะนี้มีค่าสูงเกินไป (Overvalued)

ระยะที่ 2 (ปี 2521 - 2525) ในระยะนี้ค่าเงินบาทที่แท้จริงมีแนวโน้มลดลงกว่าในระยะที่ผ่านมา และค่าเงินบาทได้ลดลงต่ำ ในไตรมาสแรกของปี 2525 ทั้งนี้เพราะว่าราคาในต่างประเทศและในประเทศจะอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน แต่ดัชนีค่าเงินบาทได้ลดลงจึงส่งผลให้ค่าเงินบาทที่แท้จริงลดต่ำลง (Undervalued) ตามไปด้วย แต่ในปลายปี 2525 ราคาภายในประเทศได้เพิ่มสูงขึ้นกว่าราคาต่างประเทศ ขณะเดียวกันดัชนีค่าเงินบาทได้เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริงเพิ่มสูงขึ้น

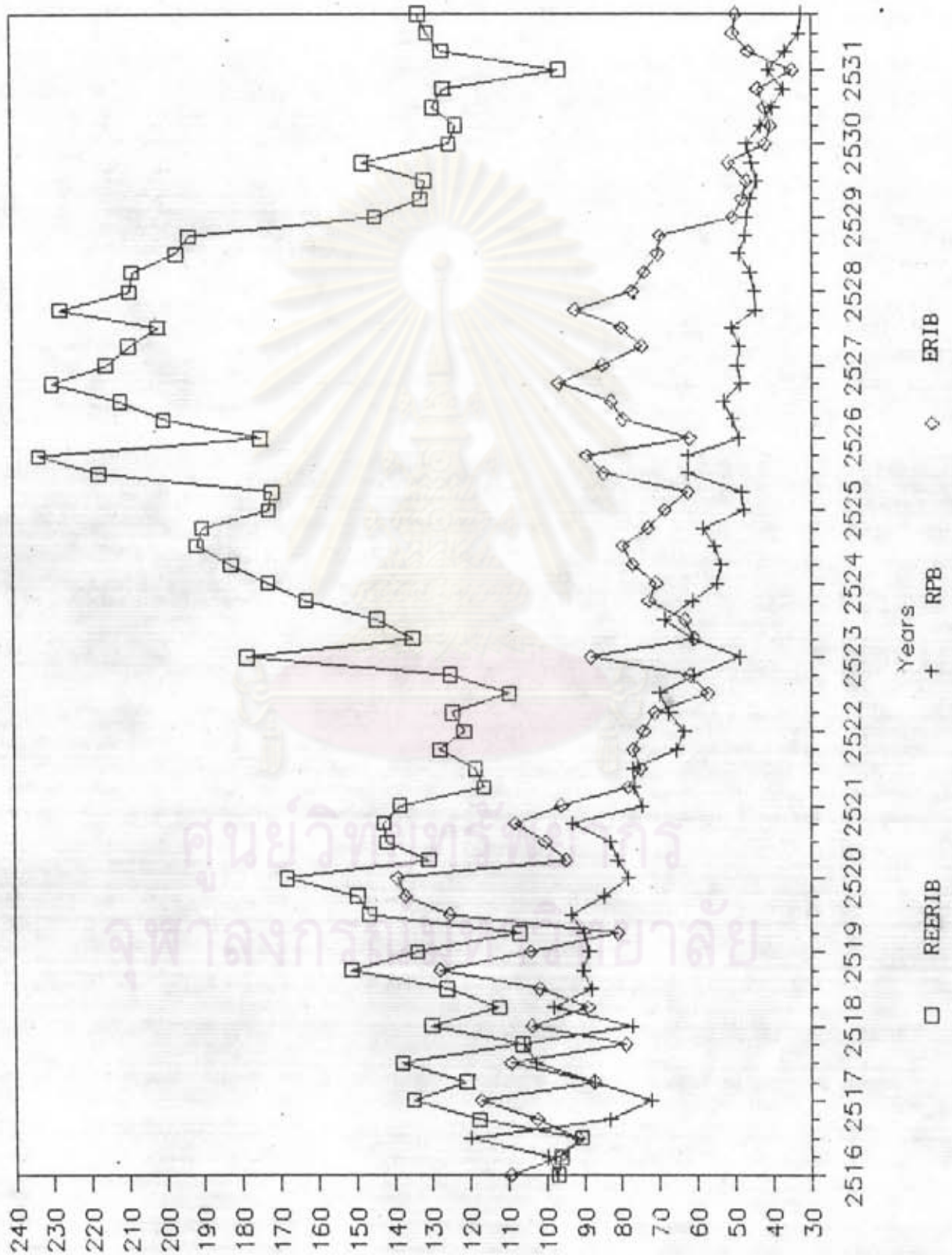
ระยะที่ 3 (ปี 2526 - 2527) เป็นระยะที่ค่าเงินบาทที่แท้จริงได้ลดลงต่อจากการที่เพิ่มขึ้นสูงในไตรมาสที่ผ่านมา ซึ่งเป็นระยะที่ค่าเงินบาทที่แท้จริงมีค่าลดลงต่ำกว่าระดับ 100 และมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มสูงขึ้นอีกในไตรมาสที่สามของปี 2526 เพราะว่าราคาเปรียบเทียบไม่เพิ่มขึ้นขณะที่ค่าเงินบาทได้เพิ่มขึ้นสูง ส่วนสองไตรมาสหลังจากนั้น ค่าเงินบาทที่แท้จริงได้ลดลงจากการเพิ่มขึ้นของราคาในต่างประเทศ

ระยะที่ 4 (ปี 2528 เป็นต้นมา) ในปลายปี 2527 นั้น ได้มีการลดค่าเงินบาทลงถึงร้อยละ 14.8 เนื่องจากค่าเงินบาทในขณะนั้นได้ผูกอยู่กับดอลลาร์สหรัฐ มีค่าสูงกว่าที่ควรจะเป็น และได้มีการเปลี่ยนมาใช้ระบบผูกค่าเงินบาทกับกลุ่มสกุลเงินที่สำคัญแทน ตั้งแต่ต้นปี 2528 มาจนถึงปลายปี 2530 ค่าเงินบาทที่แท้จริงได้ลดลงตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับระดับราคาระหว่างประเทศ ทั้งนี้เพราะในระยะดังกล่าวอัตราเพิ่มของระดับราคาของไทยและต่างประเทศอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน แต่ค่าเงินกลับมีแนวโน้มลดลง ผลดังกล่าวอาจเป็นเพราะการแทรกแซงจากทางการเพื่อต้องการให้ค่าเงินบาทอ่อนตัวไว้ ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนนโยบายการส่งเสริมการส่งออกแก้ไขปัญหาดุลการค้าของไทย ส่วนในปี 2531 ค่าเงินบาทที่แท้จริงกลับสูงขึ้นจากที่ได้อ่อนตัวลงไปปลายปีที่ผ่านมา ซึ่งเกิดจากค่าเงินบาทได้เพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่ระดับราคาเปรียบเทียบมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

กลุ่มที่สองประกอบด้วย REERIB และ REERIW ซึ่งมีความเคลื่อนไหวที่สอดคล้องกัน และมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างสูงเพราะมีอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ อยู่ด้วย โดยเฉพาะระดับราคาสัมพันธ์ เมื่อใช้ REERIB เป็นตัวแทนจากรูปที่ 5.3 สรุปแนวโน้มได้ดังนี้

ระยะที่ 1 (ปี 2516 - 2522) ผลจากการเลือกใช้ค่าถ่วงน้ำหนักในหลายรูปแบบทำให้ค่าเงินบาทที่แท้จริง มีการเคลื่อนไหวในทิศทางที่แตกต่างกัน ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าวค่าเงินบาทที่แท้จริงได้เพิ่มสูงขึ้น (Overvalued) จากพื้นฐาน การถ่วงน้ำหนักดัชนีราคาต่างประเทศ เพื่อคำนวณดัชนีราคาเปรียบเทียบ พบว่าค่าเงินได้เพิ่มสูงขึ้น จนกระทั่งไตรมาสที่สองของปี 2522 ค่าเงินบาทที่แท้จริงได้ลดลงจากระยะเวลาที่ผ่านมา ทั้งนี้เพราะดัชนีราคาเปรียบเทียบ

รูปที่ 5.3 แสดงดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริงกว้างนำถ้อยตราแลกเปลี่ยนด้วยตะกั่วเงิน

เทียบได้เพิ่มสูงขึ้น จึงทำให้ค่าเงินบาทลดลง อย่างไรก็ตาม ค่าเงินบาทที่แท้จริงยังมีค่าสูงกว่า
ปีฐาน

ระยะที่ 2 (ปี 2523 - 2527) เป็นระยะที่ค่าเงินบาทที่แท้จริงมีค่าสูงเกินไป
(Overvalued) ทั้งนี้เพราะค่าเงินบาทได้เพิ่มสูงขึ้นมากตลอดช่วงระยะเวลาดังกล่าว ขณะที่
ระดับราคาเปรียบเทียบได้ลดลง อันเนื่องจากระดับราคาภายในประเทศได้เพิ่มสูงขึ้นกว่าระดับ
ราคาต่างประเทศซึ่งถ่วงน้ำหนักด้วยตะกร้าเงิน ดังนั้นค่าเงินบาทควรจะลดลงเพื่อรักษา PPP
ไว้ แต่ค่าเงินกลับลดลงไม่มาก

ระยะที่ 3 (ปี 2528 - 2530) ค่าเงินบาทที่แท้จริงได้ลดลงตลอดจากช่วงก่อนหน้า
นี้และได้ลดลงมาอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับปีฐานในปลายปี 2530 ซึ่งเป็นผลจากการลดค่าเงิน
บาทในไตรมาสที่สามของปี 2527

ระยะที่ 4 (ปี 2531) ค่าเงินบาทที่แท้จริงกลับมีค่าเพิ่มสูงขึ้นอีกทั้งนี้เพราะระดับราคา
เปรียบเทียบได้ลดลง เพื่อให้รักษาระดับ PPP เอาไว้ ค่าเงินบาทต้องลดลงด้วย แต่สภาพเป็น
จริงไม่ได้เป็นไปตามลักษณะนั้น

5.2 การวิเคราะห์ผลการประมาณค่าแบบจำลอง (ตารางที่ 5.1)

กรณีที่ 1 แบบจำลองการค้าและถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วย Export และ Import

ผลการประมาณค่าแบบจำลองทางด้านการส่งออกพบว่า R^2 มีค่าร้อยละ 97 และ 83
ซึ่งแสดงว่าตัวแปรต่าง ๆ ทางด้านขวามือ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกได้รวม
ร้อยละ 97 และราคาสินค้าออกได้ถึงร้อยละ 83 สัมประสิทธิ์ของตัวแปรทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ
ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยกเว้นสัมประสิทธิ์ของรายได้ต่างประเทศ (LYFX) ซึ่งมีนัยสำคัญ
ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 80 ผลกระทบของตัวแปรต่าง ๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลของค่าเงินบาทที่แท้จริง (LREERIX) ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้มีค่า 0.161 และ
มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ผลของค่าเงินบาทที่แท้จริงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับมูลค่าการส่งออก
กล่าวคือ หากค่าเงินบาทที่แท้จริงเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ลดลงในสายตาของประเทศคู่ค้าร้อยละ
1 จะมีผลทำให้การส่งออกของประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.161 ซึ่งค่าดังกล่าวแสดงถึงความยืด
หยุ่นของอุปสงค์สินค้าออกที่มีต่ออัตราแลกเปลี่ยนของไทยในประเทศคู่ค้าดังกล่าวสามารถแข่งขันกับสิน
ค้าจากประเทศอื่น ๆ หรือสินค้าจากประเทศคู่ค้าได้

2. ผลของระดับรายได้ของประเทศคู่ค้า (LYFX) ค่าสัมประสิทธิ์ของระดับรายได้
ของประเทศคู่ค้ามีค่าเท่ากับ -0.146 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 85
ในการอธิบายการส่งออก แม้ว่าเครื่องหมายของสัมประสิทธิ์จะมีค่าเป็นลบ แสดงว่าระดับรายได้

ตารางที่ 5.1 แสดงผลการประมาณค่าแบบจำลองการค้าถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วยวิธีต่างๆ

สมการ	Constant	LREERI(...) ^a	LER(...)	LYF(...)	LYH	R ²	F-test
<u>Export & Import weight</u>							
LX	2.079 (2.422)	0.161 (1.906)	-	-0.146 (-1.065)	0.839 (9.492)	0.975	615.876
LPX	3.971 (7.869)	-	0.109 (1.066)	-0.212 (-1.251)	0.393 (3.246)	0.839	76.600
LM	4.201 (5.176)	0.239 (2.082)	-	-	0.326 (4.032)	0.881	155.318
LPM	4.176 (13.077)	-	0.202 (3.451)	-	0.220 (3.099)	0.964	547.197
<u>Total trade weight</u>							
LX	1.854 (2.075)	0.115 (1.043)	-	-0.044 (-0.276)	0.753 (7.649)	0.975	146.894
LPX	4.210 (11.261)	-	0.132 (2.676)	-0.270 (-2.100)	0.400 (5.504)	0.901	141.189
LM	3.371 (5.243)	0.115 (1.017)	-	-	0.379 (6.250)	0.775	64.161
LPM	2.966 (6.935)	-	0.094 (1.900)	-	0.441 (5.333)	0.946	324.000
<u>Elasticity weight</u>							
LX	1.688 (2.786)	0.255 (3.666)	-	0.284 (1.411)	0.581 (4.725)	0.944	355.585
LPX	4.210 (11.271)	-	0.132 (2.786)	-0.270 (-2.100)	0.400 (5.504)	0.901	141.189
LM	3.194 (5.673)	0.091 (1.072)	-	-	0.397 (6.267)	0.875	146.894
LPM	2.743 (9.463)	-	0.092 (1.635)	-	0.484 (8.676)	0.932	264.411
<u>Basket weight</u>							
LX	1.578 (2.516)	0.227 (3.213)	-	0.376 (1.701)	0.489 (3.359)	0.943	349.833
LPX	3.190 (6.100)	-	0.066 (1.718)	0.216 (1.618)	0.134 (2.092)	0.935	213.766
LM	3.141 (6.577)	0.133 (1.772)	-	-	0.434 (12.490)	0.824	148.833
LPM	2.887 (10.286)	-	0.112 (2.264)	-	0.456 (8.476)	0.940	310.000

^a เครื่องหมายในวงเล็บ (...) แสดงการถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วยวิธีต่างๆ เช่น LREERIT

- ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่า t-statistics

ของประเทศคู่ค้าเพิ่มขึ้นไม่ทำให้การส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้เพราะประเทศไทยเป็นประเทศเล็กมีส่วนแบ่งในตลาดของประเทศคู่ค้าน้อยและเนื่องจาก วิธีการศึกษาการส่งออกไม่ได้แบ่งแยกสินค้าออกเป็น ชนิดของสินค้านั้น แต่เป็นในลักษณะของสินค้ารวม ผลกระทบจึงไม่เด่นชัด

3. ระดับรายได้ของไทย (LYH) ค่าสัมประสิทธิ์ของระดับรายได้ของไทยมีค่าเท่ากับ 0.839 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 แสดงว่าระดับรายได้ของไทยซึ่งใช้แทนความสามารถในการผลิตภายในประเทศ มีความสัมพันธ์กับการส่งออกของไทยสูงมาก (0.839) คือ เมื่อกำลังการผลิตสินค้ามีมากขึ้นจะส่งผลให้การส่งออกเพิ่มขึ้นด้วยเป็นเงาตามตัว

4. ผลการประมาณค่าจากสมการราคาส่งออก (LPX) ค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราแลกเปลี่ยนของไทย (LERX) ในรูปอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศคู่ค้าต่ออัตราแลกเปลี่ยนของไทย พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.109 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 แสดงว่าอัตราแลกเปลี่ยนลดลงทำให้ราคาสินค้าของประเทศคู่ค้าเพิ่มขึ้น ผลคือการส่งออกจะมีมากขึ้นและราคาส่งออกต่อหน่วยก็จะเพิ่มมากขึ้น ส่วนความสัมพันธ์กับ LYFX และ LYH มีเครื่องหมายเหมือนกับการอธิบายในสมการส่งออก (LX) และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 85 และ 95 ตามลำดับ

ผลการประมาณค่าแบบจำลองทางด้านการนำเข้า พบว่า R^2 มีค่าร้อยละ 88 และ 96 แสดงว่าตัวแปรต่าง ๆ ทางด้านขวามือสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการนำเข้าได้รวมร้อยละ 88 และราคานำเข้าได้ร้อยละ 96 สัมประสิทธิ์ของทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ผลของตัวแปรต่าง ๆ สามารถอธิบายสรุปได้ดังนี้

1. ผลของค่าเงินบาทที่แท้จริง (LREERIM) ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.239 มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 แสดงว่าผลของค่าเงินบาทที่แท้จริงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการนำเข้าของไทย กล่าวคือ เมื่อค่าเงินบาทที่แท้จริงเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ลดลงในสายตาของคนไทยร้อยละ 1 จะมีผลต่อการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.239 ซึ่งเป็นค่าความยืดหยุ่นของการนำเข้าต่อค่าเงินบาทที่แท้จริง เมื่อซื้อสินค้าในปริมาณที่เท่ากัน ผลที่ตามมาคือมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศเพิ่มสูงขึ้น

2. ระดับรายได้ของไทย (LYH) ค่าสัมประสิทธิ์ของระดับรายได้ของไทยมีค่าเท่ากับ 0.326 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 แสดงว่า ระดับรายได้ของไทยซึ่งใช้แทนความสามารถในการผลิตภายในประเทศมีความสัมพันธ์กับการนำเข้า แม้ว่ากรอธิบายในสมการส่งออกได้แสดงว่าการส่งออกมากเนื่องมาจากการผลิตได้มาก อย่างไรก็ตาม ปัจจัยในการผลิตหลายอย่างต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศ

3. ผลการประมาณค่าจากสมการราคานำเข้า (LPM) ค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราแลกเปลี่ยนของไทย (LERM) มีค่าเท่ากับ 0.202 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น

ร้อยละ 95 แสดงว่า เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนของไทยลดลงทำให้ราคาสินค้าของไทยในสายตาของประเทศคู่ค้าเพิ่มสูงขึ้น ขณะเดียวกัน ราคาสินค้านำเข้าจากประเทศคู่ค้าก็จะถูกลงในสายตาของคนไทยทำให้ระดับราคานำเข้าเพิ่มขึ้น ส่วนความสัมพันธ์กับ LYH มีเครื่องหมายเหมือนกับการอธิบายในสมการการนำเข้า (LM) และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และ 99 ตามลำดับ

กรณีที่ 2 แบบจำลองการค้าและถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วย Total trade (Export+Import)

ผลการประมาณค่าแบบจำลองด้านการส่งออกจากการถ่วงน้ำหนักด้วยการค้ารวม (Total trade weight) พบว่า R^2 มีค่าร้อยละ 97 และ 90 ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่าตัวแปรต่าง ๆ ทางด้านขวามือสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกได้รวมร้อยละ 97 และราคาส่งออกได้ร้อยละ 83 สัมประสิทธิ์ของตัวแปรหลายตัว มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ขึ้นไป ยกเว้นสัมประสิทธิ์ของรายได้ต่างประเทศ (LYFT) ในสมการส่งออก (LX) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถอธิบายผลของตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

1. ผลของค่าเงินบาทที่แท้จริง (LREERIT) ถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วยมูลค่าการค้ารวม ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้มีค่า 0.115 และมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าผลของค่าเงินบาทที่แท้จริงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับมูลค่าการส่งออก กล่าวคือการเปลี่ยนแปลงไปของค่าเงินบาทที่แท้จริงในประเทศคู่ค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ทำให้การส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.115
2. ผลของระดับรายได้ของประเทศคู่ค้า (LYFT) ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและความสามารถในการอธิบายของตัวแปรนี้ ได้อธิบายเหตุผลมาแล้วในกรณีที่ 1
3. ระดับรายได้ของไทย (LYH) ค่าสัมประสิทธิ์ของระดับรายได้ของไทย มีค่า 0.753 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 แสดงว่าระดับรายได้ของไทย ซึ่งใช้แทนความสามารถในการผลิตมีความสัมพันธ์กับการส่งออก
4. ผลการประมาณค่าจากสมการราคาส่งออก (LPX) ค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราแลกเปลี่ยนของไทย (LERT) ในสายตาของประเทศคู่ค้า มีค่า 0.132 และมีนัยสำคัญทางสถิติร้อยละ 95 แสดงว่าเมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้นทำให้ราคาในประเทศคู่ค้าถูกลงและราคาส่งออกต่อหน่วยก็เพิ่มมากขึ้น ส่วนความสัมพันธ์ LYFT และ LYH กับราคาส่งออก มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และ 99 โดยเครื่องหมายของ LYFT อยู่ในทิศทางตรงกันข้ามกับการอธิบายไว้ในกรณีแรก

ผลการประมาณค่าแบบจำลองด้านการนำเข้า พบว่า R^2 มีค่าร้อยละ 77 และ 94

ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่าตัวแปรต่าง ๆ ทางด้านขวามือสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการนำเข้าได้รวมร้อยละ 77 และราคาส่งออกได้ร้อยละ 94 สัมประสิทธิ์ของทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นอย่างน้อยร้อยละ 90 และเป็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับตัวแปรอธิบาย (Explanatory variables) หลายตัวในสมการนำเข้า ได้ใช้เหมือนกับสมการส่งออก ซึ่งผลที่ได้ก็จะเปลี่ยนแปลงไปเพราะได้นำมาประมาณค่าในสมการนำเข้า สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลของค่าเงินบาทที่แท้จริง (LREERIT) สัมประสิทธิ์ที่ได้มีค่า 0.115 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 แสดงว่าเมื่อค่าเงินบาทที่แท้จริงเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะมีผลต่อการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.115 ซึ่งได้อธิบายเหมือนกับในกรณีแรก
2. ระดับรายได้ของไทย (LYH) สัมประสิทธิ์ของระดับรายได้มีค่า 0.379 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 แสดงว่าระดับรายได้ของไทยมีความสัมพันธ์กับมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ พฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงได้อธิบายไว้ในกรณีแรก
3. ผลจากการประมาณค่าสมการราคานำเข้า (LPM) ค่าสัมประสิทธิ์อัตราแลกเปลี่ยนของไทย (LERT) มีค่า 0.094 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้อธิบายรายละเอียดไว้เช่นเดียวกับกรณีแรก ส่วนความสัมพันธ์ในสมการนำเข้าและราคานำเข้ากับ (LYH) มีเครื่องหมายเหมือนกับที่ได้คาดการณ์ไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ทั้งสองสมการ

กรณีที่ 3 แบบจำลองการค้าและถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วยความยืดหยุ่น (Elasticity)

ผลการประมาณค่า แบบจำลองด้านการส่งออกถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วยความยืดหยุ่นทางการค้า พบว่า R^2 มีค่าร้อยละ 94 และ 90 ซึ่งแสดงว่าตัวแปรต่าง ๆ ทางด้านขวามือสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกได้รวมถึงร้อยละ 94 และราคาส่งออกร้อยละ 90 สัมประสิทธิ์ของตัวแปรทุกตัว มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ขึ้นไป อธิบายผลของตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

1. ผลของค่าเงินบาทที่แท้จริง (LREERIW) มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.255 แสดงว่าเมื่อค่าเงินบาทที่แท้จริงในสายตาของประเทศคู่ค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ทำให้การส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.255 จากค่าความยืดหยุ่นดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ราคาสินค้าของไทยในประเทศคู่ค้าถูกลง การส่งออกของไทยจึงเพิ่มขึ้น

2. ผลของระดับรายได้ของประเทศคู่ค้า (LYFW) ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.284 แสดงว่า เมื่อระดับรายได้ของประเทศคู่ค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะมีผลทำให้การส่งออกของไทยเพิ่ม

ชั้นร้อยละ 0.284

3. ระดับรายได้ของไทย (LYH) ค่าสัมประสิทธิ์ 0.581 หมายความว่า การเพิ่มขึ้นของระดับรายได้ของไทย ซึ่งใช้แทนความสามารถในการผลิตของประเทศมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้การส่งออกเพิ่มขึ้นเมื่อมีการผลิตสินค้ามากขึ้น

4. ผลการประมาณค่าสมการราคาส่งออก (LPX) สัมประสิทธิ์อัตราแลกเปลี่ยนของไทย (LERW) ในสายตาของประเทศคู่ค้ามีค่า 0.132 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ส่วนความสัมพันธ์ LYFW และ LYH กับราคาส่งออก มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และ 99 ตามลำดับ เหตุผลในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงราคาส่งออกเหมือนกับกรณีแรกที่ทุกประการ

ผลการประมาณค่าแบบจำลองทางด้านการนำเข้า พบว่า R^2 มีค่าร้อยละ 87 ในสมการมูลค่าการนำเข้าและร้อยละ 93 ในสมการราคานำเข้า สัมประสิทธิ์ของทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขึ้นไป ยกเว้นสัมประสิทธิ์ของค่าเงินบาทที่แท้จริง (LREERIW) ถ่วงน้ำหนักด้วยความยืดหยุ่นทางการค้าในสมการมูลค่าการนำเข้ามีค่า 0.091 และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อธิบายผลของตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

1. ระดับรายได้ของไทย (LYH) ในสมการมูลค่าการนำเข้า สัมประสิทธิ์มีค่า 0.393 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งเป็นตัวแปรอธิบายที่มีอิทธิพลต่อการนำเข้าสินค้าของไทย

2. การประมาณค่าสมการราคานำเข้า (LPM) ได้สัมประสิทธิ์ของอัตราแลกเปลี่ยน 0.092 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 การอธิบายการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเหมือนกรณีแรกที่แรก ส่วนระดับรายได้ของไทย (LYH) มีค่าในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงถึงร้อยละ 0.484

กรณีที่ 4 แบบจำลองการค้าและถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วยตะกร้าเงิน (Basket weight)

ผลการประมาณค่า แบบจำลองการส่งออกถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วยตะกร้าเงิน (Basket weight) พบว่า R^2 มีค่าร้อยละ 94 และ 93 ตามลำดับ กล่าวได้ว่าตัวแปรต่าง ๆ ทางด้านขวามือ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออก ได้รวมร้อยละ 94 และราคาส่งออกได้ร้อยละ 93 สัมประสิทธิ์ของตัวแปรทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ขึ้นไป เครื่องหมายของสัมประสิทธิ์ที่ได้ก็ตรงกับที่คาดไว้ในทฤษฎี สรุปความสามารถในการอธิบายได้ดังนี้

1. ผลของค่าเงินบาทที่แท้จริง (LREERIB) ประมาณค่าสัมประสิทธิ์ได้ 0.237 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 แสดงว่าผลของการเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทที่แท้จริง ในสาขาของประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ทำให้มูลค่าการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.227 เป็นความสัมพันธ์โดยตรงกับมูลค่าการส่งออก

2. ระดับรายได้ของประเทศคู่ค้า (LYFB) ค่าสัมประสิทธิ์ของรายได้ประเทศคู่ค้ามีค่าตรงกับที่ได้คาดการณ์ไว้ตามทฤษฎีเท่ากับ 0.376 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 แสดงว่าการถ่วงน้ำหนักด้วยตะกร้าเงินทำให้ระดับรายได้ของประเทศคู่ค้าสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกได้ในทิศทางเดียวกัน

3. ระดับรายได้ของไทย (LYH) มีค่าสัมประสิทธิ์ของระดับรายได้ 0.489 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สามารถอธิบายการส่งออกได้เป็นอย่างดี

4. การประมาณค่าจากสมการราคาส่งออก (LPX) ประมาณค่าสัมประสิทธิ์ได้ 0.066 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 แสดงว่าอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศคู่ค้าต่อประเทศไทยเพิ่มขึ้นเมื่อพิจารณาประเทศไทยเป็นหลัก แต่ถ้าพิจารณาในประเทศคู่ค้าแล้ว อัตราแลกเปลี่ยนจะลดลง ราคาในประเทศคู่ค้าเพิ่มขึ้น ขณะที่ราคาสินค้าไทยถูกลง ผลคือ ราคาส่งออกของไทยต่อหน่วยเพิ่มสูงขึ้น ส่วนความสัมพันธ์กับ LYFB และ LYH มีความหมายเช่นเดียวกับการสมการส่งออก (LX) และตัวแปรทั้งสองก็มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 และ 95 ตามลำดับ

การประมาณค่าแบบจำลองจากสมการมูลค่าการนำเข้า (LM) พบว่า R^2 มีค่าร้อยละ 82 และ 94 ในสมการราคานำเข้า (LPH) ค่าของตัวแปรต่างๆ ทางด้านขบวนการสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการนำเข้าได้ร้อยละ 82 และราคานำเข้าร้อยละ 94 สัมประสิทธิ์ของตัวแปรทุกตัว มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ขึ้นไป ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ผลของค่าเงินบาทที่แท้จริง (LREERIB) ประมาณการค่าสัมประสิทธิ์ได้ 0.133 และมีนัยสำคัญทางสถิติ และค่าเงินบาทที่แท้จริงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับมูลค่าการนำเข้าของไทย กล่าวคือ ค่าเงินบาทที่แท้จริงเปลี่ยนแปลงไปเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ทำให้การนำเข้าของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.133 จากค่าความยืดหยุ่นของเงินบาทเพิ่มขึ้น ทำให้ราคาสินค้านำเข้าจากประเทศคู่ค้าถูกลง การนำเข้าก็จะยิ่งมากขึ้น

2. ระดับรายได้ของไทย (LYH) ค่าสัมประสิทธิ์ 0.43 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 แสดงว่าการเพิ่มขึ้นของรายได้ หรือความสามารถในการผลิตเพิ่มมากขึ้น ทำให้นำเข้าสินค้าเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน

3. ผลกการประมาณค่าจากสมการราคานำเข้า (LPM) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราแลกเปลี่ยน (LERB) 0.112 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ตัวแปร

อธิบายทุกตัว สามารถอธิบายราคานำเข้าได้เป็นอย่างดี เหตุผลในการอธิบายได้กล่าวไว้ในกรณีแรก ส่วน LYH ก็มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

5.3 วิเคราะห์ผลการถ่วงน้ำหนักด้วยวิธีต่าง ๆ ต่อดุลการค้าของไทย

การประมาณค่าความยืดหยุ่นจากสมการทางการค้าในส่วนที่สอง ได้ค่าความยืดหยุ่นแตกต่างกันไปตามลักษณะการถ่วงน้ำหนัก ในการศึกษาจะพิจารณาเฉพาะผลจากการเปลี่ยนแปลงของค่าเงินบาทที่แท้จริงและจะดูอิทธิพลของตัวแปรนี้ต่อเป้าหมายดุลการค้า มีรูปแบบสมการดังนี้

$$d \ln BT = \{k_1(1+s_x)\} - \{k_2(1+d_m)\} d \ln REERI$$

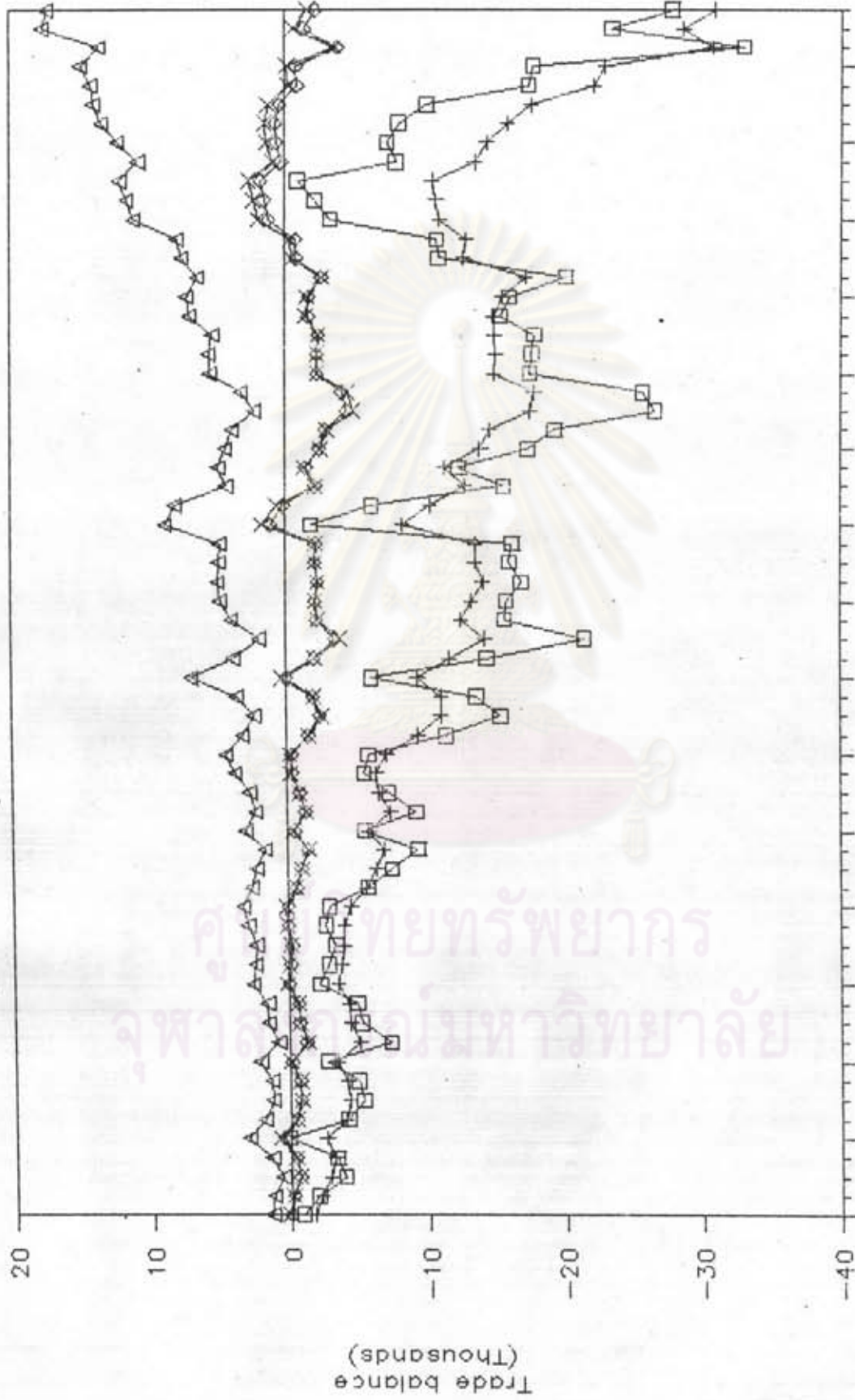
โดยที่ REERI = ดัชนีค่าเงินที่แท้จริงถ่วงน้ำหนักด้วยวิธีต่าง ๆ

จากการแทนค่าต่าง ๆ ในสมการเพื่อคำนวณผลที่มีต่อดุลการค้าตั้งแต่ปี 2516 - 2531 แสดงไว้ใน รูปที่ 5.4-5.5 (ขยายเพิ่มเติมในรูป 5.5) และตารางที่ 5.2

5.3.1 แสดงมูลค่าดุลการค้าที่เกิดขึ้นตามปกติ พบว่า ตั้งแต่ต้นปี 2516 ถึงไตรมาสที่สองของปี 2523 ขาดดุลการค้า 15,420.6 ล้านบาท ซึ่งเป็นช่วงที่มีการดำเนินนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนร่วมกันระหว่างทุนระดับอัตราแลกเปลี่ยนกับธนาคารพาณิชย์ ดุลการค้าเกือบเข้าสู่สมดุลเมื่อกองทุนรักษาระดับ ๆ เป็นผู้กำหนดอัตราแลกเปลี่ยนประจำวันในช่วงต้นปี 2524 และได้มีการลดค่าเงินบาทลงร้อยละ 1.07 แต่หลังจากปลายปี 2526 ค่าเงินบาทเริ่มมีแนวโน้มสูงขึ้นเลขทำให้เกิดการขาดดุลการค้ามากเป็นประวัติการณ์ถึง 26,623.5 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มจากการขาดดุลมากที่สุดในปี 2523 ถึงร้อยละ 72.6 จึงทำให้รัฐบาลต้องประกาศลดค่าเงินบาทลงในไตรมาสที่สามปี 2527 ร้อยละ 14.06 ฐานะดุลการค้าได้ขาดดุลในไตรมาสที่สี่ ปี 2527 15,450.5 ล้านบาท หลังจากลดค่าเงินบาทก็ได้ขาดดุลเพิ่มขึ้นเป็น 20,224.3 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 30.89 ซึ่งเป็นลักษณะ J-curve effect และดุลการค้าก็ได้ดีขึ้นตามลำดับ จนกระทั่งในไตรมาสที่สามของปี 2529 ได้ขาดดุลเพียง 887.7 ล้านบาท ได้ลดลงจากไตรมาสที่สี่ปี 2527 ถึงร้อยละ 92.25 หลังจากนั้นการขาดดุลก็ได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและสูงมากในไตรมาสที่สองปี 2531 โดยการขาดดุลได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3623.94 ในช่วงเวลาเพียง 6 ไตรมาสหลังการขาดดุลน้อยที่สุด อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะดีขึ้นบ้างหลังจากนั้นแต่ดุลการค้าก็ยังมีแนวโน้มการขาดดุลเพิ่มขึ้นอีก

รูปที่ 5.4 แสดงผลการเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทที่แท้จริงต่อเป้าหมายดุลการค้า

2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531

ถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้า Years ถ่วงน้ำหนักด้วยความยืดหยุ่นทางการค้า

□ N.M. + X.M.W.   ◇ T.W.   △ E.W.   X B.W.

มูลค่าดุลการค้าปกติ

ถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าการค้ารวม

ถ่วงน้ำหนักด้วยตะกร้าเงิน

ตารางที่ 5.2 แสดงมูลค่าการหักงบบุคลากรของนักนิเทศศาสตร์และนักวิทยุกระจายเสียงด้วยวิธีต่าง ๆ

มูลค่าการหักงบบุคลากรของนักนิเทศศาสตร์และนักวิทยุกระจายเสียงด้วยวิธีต่าง ๆ

ปี	มูลค่าการหักงบบุคลากร				
	ด้วยจำนวนบุคลากรส่งมอบ-นำเข้า	ด้วยจำนวนบุคลากรที่รวม	ด้วยจำนวนความถี่ของสถานีวิทยุกระจายเสียง	ด้วยจำนวนสถานีวิทยุกระจายเสียง	ด้วยจำนวนสถานีวิทยุกระจายเสียง
2516:1	-837.0	-1696.8	82.3	1432.5	168.7
2516:2	-1931.0	-2196.3	-141.8	1255.1	-93.2
2516:3	-3889.0	-2853.3	-588.5	654.7	-628.3
2516:4	-3301.0	-3145.9	-359.8	1419.4	-330.1
2517:1	130.0	-2512.8	523.0	3089.6	753.1
2517:2	-4134.0	-4000.4	-438.9	1850.0	-396.4
2517:3	-5316.0	-4274.2	-732.3	1341.2	-753.9
2517:4	-4926.0	-4086.4	-654.3	1392.8	-663.3
2518:1	-2683.9	-3439.3	-122.4	2205.8	-20.9
2518:2	-7346.6	-5069.4	-1173.6	854.3	-1277.0
2518:3	-5217.6	-4387.9	-681.5	1546.3	-685.8
2518:4	-4913.1	-4269.5	-615.2	1620.3	-607.1
2519:1	-2217.4	-3511.4	28.1	2621.5	170.7
2519:2	-2861.7	-3747.7	-115.0	2448.0	0.3
2519:3	-3369.6	-3997.9	-215.5	2387.4	-116.2
2519:4	-2636.2	-4016.7	3.0	2928.2	158.7
2520:1	-2944.0	-4498.0	5.7	3284.9	180.7
2520:2	-5751.7	-5620.0	-600.2	2638.7	-536.2
2520:3	-7524.6	-6377.4	-973.3	2288.9	-975.2
2520:4	-9378.5	-6942.9	-1407.2	1653.0	-1497.8
2521:1	-5564.1	-5870.3	-496.9	3069.8	-397.1
2521:2	-9286.7	-7467.5	-1279.1	2343.7	-1316.8
2521:3	-7345.4	-6637.4	-870.6	2725.8	-836.4
2521:4	-5509.1	-6419.2	-374.9	3763.6	-222.7
2522:1	-5887.9	-7188.9	-337.3	4414.0	-145.9
2522:2	-11531.6	-9509.1	-1542.7	3192.4	-1568.7
2522:3	-15420.6	-11133.4	-2368.3	2381.0	-2542.0
2522:4	-13742.2	-11183.9	-1867.0	3627.7	-1511.0
2523:1	-6118.6	-9425.8	26.8	6919.5	597.2
2523:2	-14482.0	-11788.7	-1966.9	3826.2	-2013.2
2523:3	-21574.3	-14397.3	-3540.9	1924.6	-3887.4
2523:4	-15809.9	-12678.2	-2184.2	3948.6	-2251.5
2524:1	-15884.5	-13400.1	-2066.8	4757.2	-2076.3
2524:2	-17004.1	-14212.5	-2237.9	4934.9	-2259.7
2524:3	-16098.2	-13623.6	-2086.2	4872.7	-2092.1
2524:4	-16316.6	-13668.1	-2141.6	4771.4	-2159.8
2525:1	-1760.6	-8410.5	1107.4	8789.0	1713.8
2525:2	-6201.7	-10403.9	191.2	8027.6	641.2
2525:3	-15693.7	-12893.1	-2108.7	4287.2	-2148.4
2525:4	-12472.8	-11502.6	-1433.6	4905.2	-1355.1
2526:1	-17479.3	-14016.0	-2415.1	4364.5	-2489.5
2526:2	-19370.2	-14697.0	-2837.5	3840.2	-2993.2
2526:3	-26623.5	-17658.1	-4390.6	2245.4	-4827.7
2526:4	-25729.4	-17924.6	-4077.3	3195.3	-4424.3
2527:1	-17616.0	-15012.4	-2262.8	5456.5	-2260.0
2527:2	-17765.2	-15173.1	-2275.5	6542.8	-2269.7
2527:3	-17931.8	-15049.6	-2348.1	5277.7	-2365.6
2527:4	-15450.5	-14986.4	-1633.5	6956.3	-1471.5
2528:1	-16151.3	-15581.3	-1724.0	7170.7	-1562.0
2528:2	-20224.3	-17301.5	-2585.1	6343.5	-2576.1
2528:3	-11053.1	-12822.6	-763.1	7483.5	-462.8
2528:4	-10901.4	-13022.2	-680.1	7829.0	-351.0
2529:1	-3240.9	-11101.3	1193.1	10952.7	1925.1
2529:2	-2099.2	-10842.7	1477.6	11451.2	2272.1
2529:3	-887.7	-10575.2	1780.8	11988.5	2642.2
2529:4	-7981.1	-13641.2	294.8	10631.8	896.0
2530:1	-7351.5	-14517.1	648.2	12121.7	1373.2
2530:2	-8188.8	-15958.8	681.2	13249.9	1470.2
2530:3	-10210.5	-17673.6	419.9	13866.4	1208.6
2530:4	-17526.4	-22166.9	-855.9	14055.1	-218.8
2531:1	-17801.0	-22980.5	-779.3	14831.6	-91.4
2531:2	-33057.5	-30861.8	-3727.2	13448.8	-3486.0
2531:3	-23489.1	-28679.8	-1345.6	17609.7	-582.0
2531:4	-27823.0	-30973.7	-2172.3	17282.6	-1530.8

5.3.2 แสดงดุลการค้าถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้า ผลที่ได้คือ ดุลการค้ามีเสถียรภาพมากขึ้น จากการขาดดุลในสภาพปกติ อย่างไรก็ตาม การขาดดุลก็ยังคงอยู่ในระดับสูงเช่นเดิมจะเปลี่ยนไปก็เพียงสัดส่วนที่ลดลง ซึ่งรายละเอียดในการอธิบายได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อ 5.3.1

5.3.3 แสดงดุลการค้าถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าการค้ารวม (การส่งออกบวกการนำเข้า) ดุลการค้าที่คำนวณได้จะมีค่าใกล้เคียงกับระดับสมดุลมากที่สุด และค่อนข้างมีเสถียรภาพ เมื่อดูในรายละเอียดพบว่า ตั้งแต่ปี 2516 - ต้นปี 2522 ภาวะดุลการค้าไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ขณะที่ไตรมาสที่สาม ปี 2523 ได้ขาดดุลถึง 3540.94 ล้านบาท ซึ่งนับว่าสูงมากตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา การขาดดุลก็ได้ลดลงจากการขาดดุลปกติถึงร้อยละ 83.58

- ช่วงไตรมาสที่สี่ปี 2524 - ไตรมาสที่สามปี 2525 ดุลการค้าได้เกินดุล 11,107.37 ล้านบาท ในไตรมาสแรกของปี 2525 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงจากไตรมาสก่อนหน้านี้อยู่ที่ร้อยละ 31.83 และได้แตกต่างจากการขาดดุลปกติร้อยละ 57.36 การเกินดุลก็ได้เปลี่ยนเป็นขาดดุลและได้เพิ่มขึ้นในไตรมาสที่สามปี 2526 มีมูลค่า 4390.64 ล้านบาท ดุลการค้าก็ได้ดีขึ้นตามลำดับ หลังจากนั้น จนกระทั่งเกินดุลมากที่สุดในไตรมาสที่สาม ปี 2529 มูลค่า 1780.80 ล้านบาท

- ช่วงหลังไตรมาสที่สามปี 2529 - ไตรมาสสุดท้ายปี 2531 ดุลการค้าได้ลดลงอีก และได้ขาดดุลในไตรมาสที่สองปี 2531 มูลค่า 3,727.16 ล้านบาท ได้เปลี่ยนจากไตรมาสก่อนหน้านั้นถึงร้อยละ 79.09 ขณะที่อัตราการเปลี่ยนแปลงของดุลการค้าปกติได้เปลี่ยนไปร้อยละ 85.70 จะเห็นได้ว่า การถ่วงน้ำหนักด้วยการค้ารวมทำให้ดุลการค้าค่อนข้างมีเสถียรภาพและไม่ผันผวนมาก

5.3.4 แสดงดุลการค้าถ่วงน้ำหนักด้วยความยืดหยุ่นทางการค้า ตั้งแต่ปี 2516-2531 ดุลการค้าได้เกินดุลมาตลอดและได้เพิ่มขึ้นสูงถึง 17,609.71 ล้านบาท ในไตรมาสที่สามของปี 2531 ค่าที่ได้แตกต่างจากความเป็นจริงมาก ซึ่งอาจจะเป็นผลจากการประมาณค่าในสมการทางการค้า ที่มีตัวแปรอธิบายค่าเงินบาท บางตัวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำให้ค่าที่นำมาคำนวณหาผลต่อดุลการค้าผิดพลาดได้

5.3.5 แสดงดุลการค้าถ่วงน้ำหนักด้วยตะกร้าเงิน ผลที่คำนวณได้จากการถ่วงน้ำหนักด้วยวิธีนี้ จะมีค่าใกล้เคียงกับการถ่วงด้วยการค้ารวม โดยในช่วงปี 2516 - ไตรมาสที่สามของปี 2527 ดุลการค้าที่คำนวณจากการถ่วงด้วยการค้ารวม จะมีเสถียรภาพมากกว่า แม้ว่าโดยเฉลี่ย

แล้วจะยังขาดดุลอยู่ จนกระทั่งปี 2526 ก็ได้มีการขาดดุลอย่างมากมาย แต่หลังลดค่าเงินบาท ในปลายปี 2527 ดุลการค้าก็ดีขึ้นตามลำดับและได้เกินดุลในไตรมาสที่สองปี 2529 มูลค่า 2642.23 ล้านบาท เป็นที่น่าสังเกตว่า หลังจากลดค่าเงินและเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนมาใช้ระบบตะกร้าเงินการเปลี่ยนแปลงดุลการค้าจะอยู่ในฐานะที่ดีขึ้นตลอด ทั้งในฐานะเกินดุลหรือขาดดุล อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงของดุลการค้าอาจจะไม่ตรงกับของทางการ ด้วยเหตุผลที่ว่า การถ่วงน้ำหนักในตะกร้าเงินไม่ได้เน้นเฉพาะเป้าหมายทางการค้าอย่างเดียว ได้คำนึงถึงการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศและปริมาณเงินตราต่างประเทศสกุลต่าง ๆ ในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ด้วย พอจะกล่าวได้ว่า การเลือกค่าถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนนั้น การถ่วงน้ำหนักด้วยตะกร้าเงินน่าจะเป็นตัวแทนที่ดี ส่วนรองลงมาก็คือการถ่วงน้ำหนักด้วยการคำนวณ ซึ่งให้ผลต่อการเปลี่ยนแปลงดุลการค้าที่ดีขึ้นและใกล้เคียงกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย